

Projekt: Tvořivá škola, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.4.00/21.3505

Příjemce: Základní škola Ruda nad Moravou, okres Šumperk, Sportovní 300, 789 63 Ruda nad Moravou

Zařazení materiálu:

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT (III/2)

Předmět: Fyzika, 8. ročník

Sada: 3

Číslo DUM: EU-OPVK-ICT-F1-59

Název materiálu: Odpor prostředí.

Autor materiálu: Mgr. Martin Havlíček

Anotace: Prezentace popisuje vznik odporové síly prostředí a její závislost na rychlosti, tvaru a obsahu tělesa.

Ověření materiálu ve výuce:

Datum ověření: 06. 02. 2012

Ověřující učitel: Mgr. Martin Havlíček

Třída: VIII. A

Materiál je určen k bezplatnému používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení.

Jakékoliv další používání podléhá autorskému zákonu.

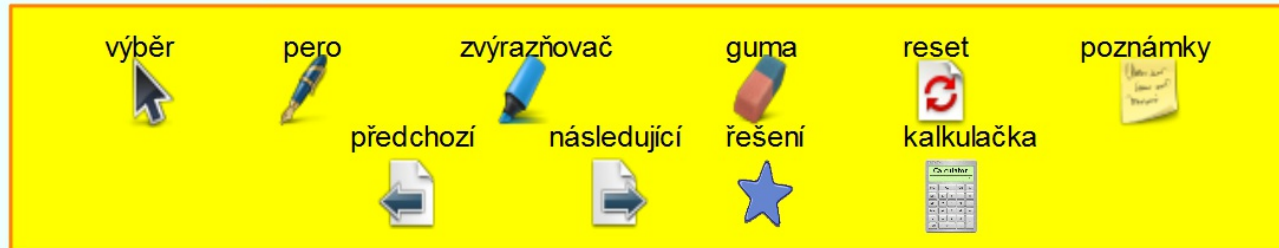
Tento výukový materiál vznikl v rámci Operačního programu Vzdělání pro konkurenceschopnost.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- cílová skupina (ročník, tematický celek): fyzika 2. st. ZŠ, kapaliny
- forma vyučovací hodiny, pomůcky: dem. i žák. pokusy, motorek s vrtulí, tvarově různá tělesa, nit.
- použité nástroje ACTIV studia:

- popis prezentace a jejího využití:
Popis vzniku odporové síly.

U Úkol, nebo experiment

Z Zápis

O Opakování

Obsah:

Odpor prostředí

Vznik odporové síly

Závislost odporové síly na rychlosti

Závislost odporové síly na tvaru a obsahu

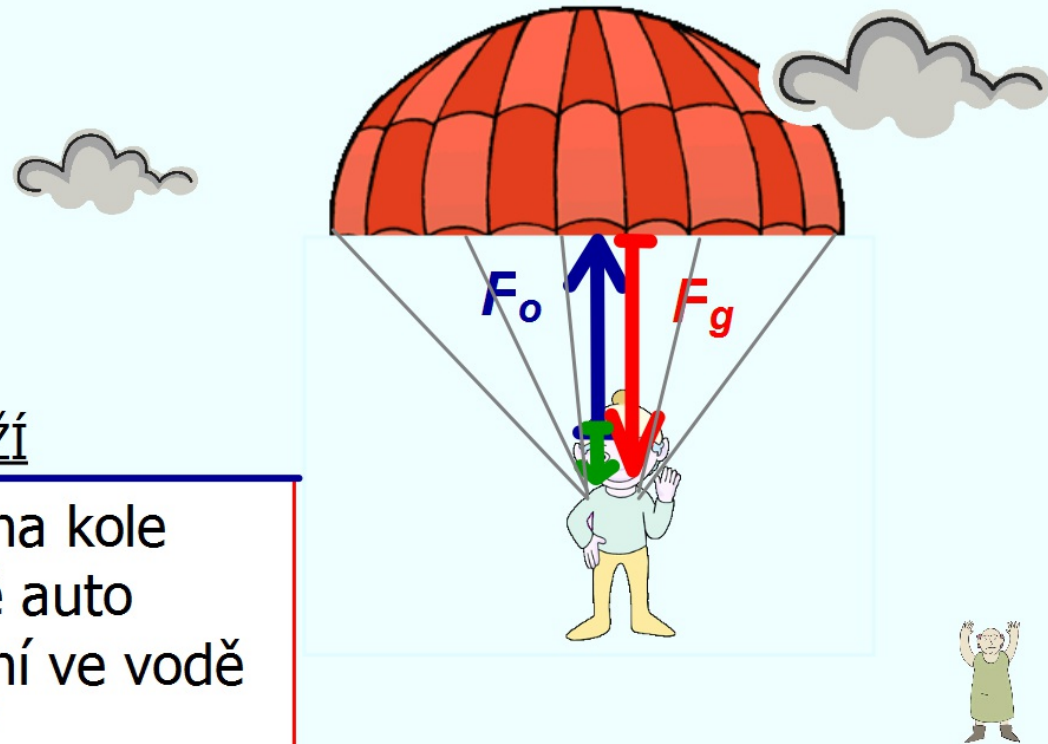
Zápis

U Odpor prostředí

Při pohybu tělesa ve vzduchu, nebo vodě, působí na těleso síla, která má směr proti pohybu - odporová síla F_o .

Napiš, kdy odpor prostředí:

JE UŽITEČNÝ

padák
větrná elektrárna
plachetnice
lodní šroub
vrtule letadla

PŘEKÁŽÍ

jízda na kole
rychlé auto
plavání ve vodě
létání
rychlovlak

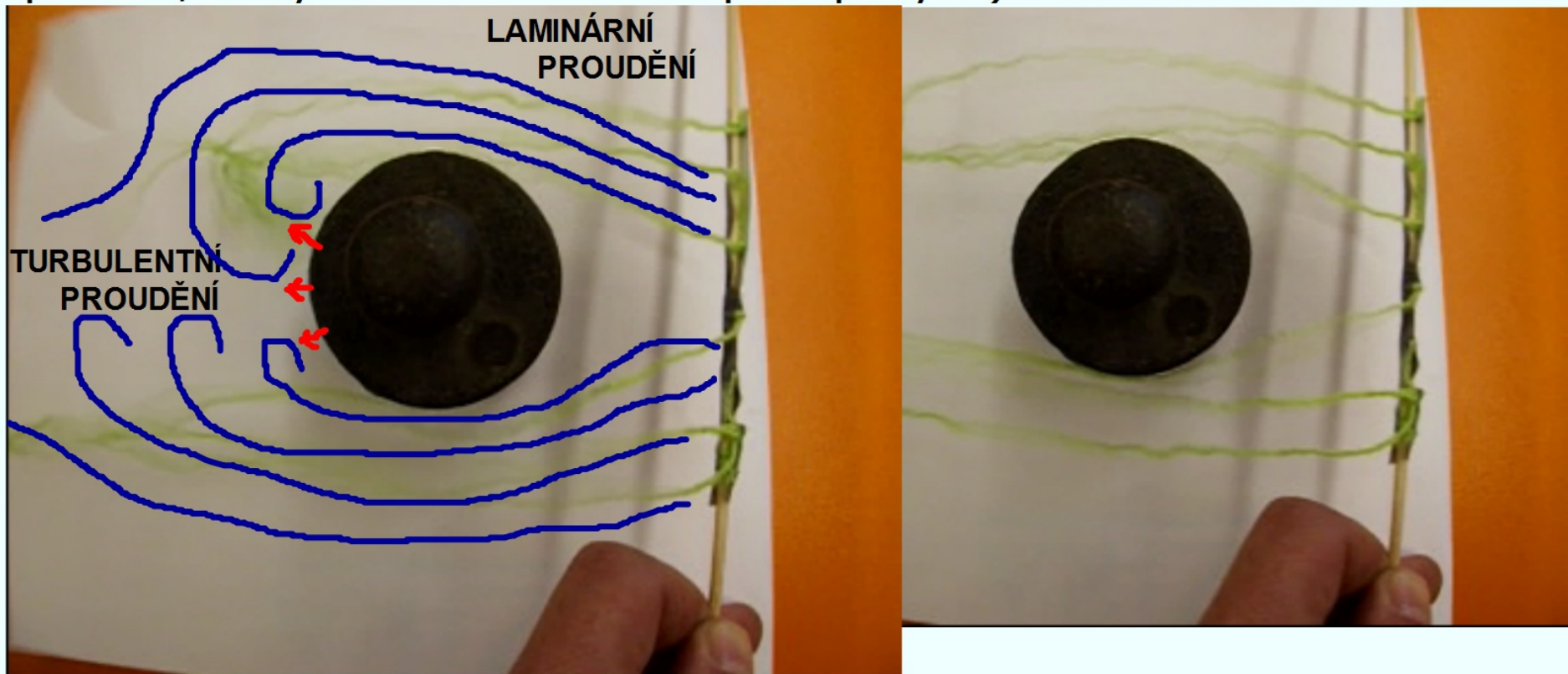
Odporová síla prostředí,
překáží při rychlém pohybu.

U Vznik odporové síly

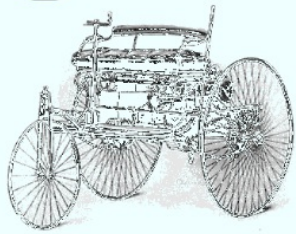
Velikost odporové síly prostředí závisí na **vzájemné rychlosti tělesa a prostředí**. Při malých rychlostech stačí tekutina (plyn, kapalina) obtékat těleso rovnoměrně (laminárně). Odpor prostředí je malý. Při velkých rychlostech vzniká na závětrné straně turbulence (vznikne podtlak, který sáním brzdí těleso proti pohybu).

Domaluj proudnice vzduchu.

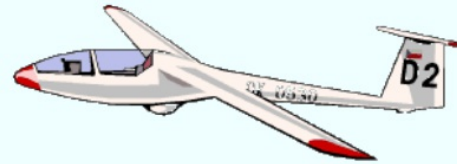
U Závislost odporové síly na rychlosti

Při malých rychlostech (do 3 m/s) jsou tělesa obtékána laminárně. Odporová síla je přímoúměrná rychlosti.

Při větších rychlostech nad (5 m/s), jsou již tělesa obtékána turbulentně. Odporová síla je úměrná druhé mocnině rychlosti.

Při nadzvukových rychlostech nad (330 m/s), vzniká turbulence na každé nerovnosti povrchu. Odporová síla je úměrná třetí mocnině rychlosti.

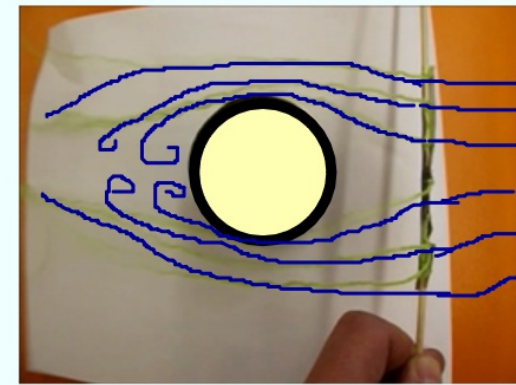
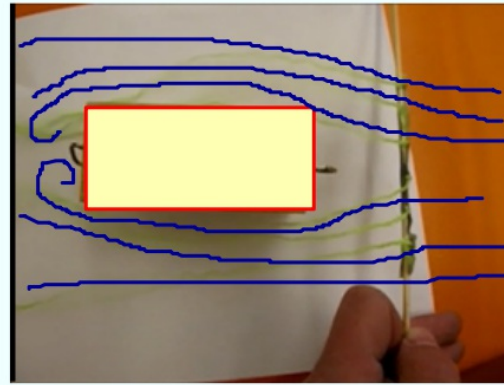
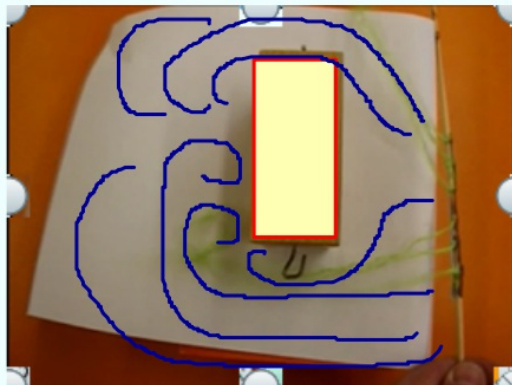
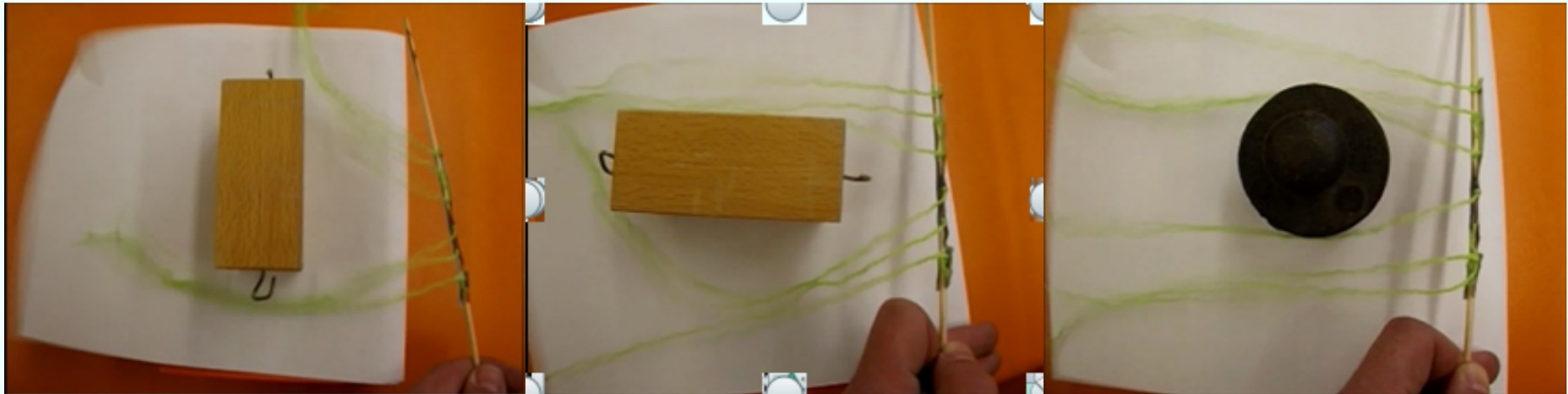
Odporovou sílu ovlivňuje **hustota prostředí**.

U Závislost odporové síly na tvaru

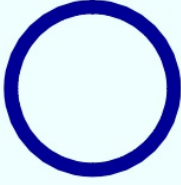
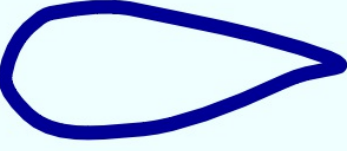
Obsah kolmého průřezu a tvar tělesa má zásadní vliv na vznik turbulence za překážkou a vznik brzdné síly.

Přidej upřesnění

Tvary těles a součinitel odporu

1,33		1,12		0,48		0,03	
------	---	------	---	------	---	------	---

Z Odpor prostředí F_o

Velikost odporové síly je závislá na:

- druhé mocnině vzájemné rychlosti v tělesa a prostředí
- hustotě prostředí ρ
- kolmém obsahu průřezu S
- součiniteli odporu C

$$F_o = C * \frac{1}{2} * \rho * v^2$$

Seznam použité literatury a pramenů:

Objekty, použité k vytvoření sešitu, jsou součástí SW Activ Inspire, nebo jsou vlastní originální tvorbou autora.

Autor:

Mgr. Martin Havlíček

Základní škola Ruda nad Moravou, okres Šumperk

zsrua@zsrua.cz

únor 2012

